

Test diskriminace

Objevíte, kde se skrývá diskriminace?

- 1) Osoba HIV pozitivní je požádána, aby před přijetím do zaměstnání ve výrobě hraček dodala lékařské vyšetření a HIV test.
 ANO NE NELZE URČIT
- 2) Obchod s cyklistickým vybavením má v inzerátu napsáno, že přijme muže, pracovníka servisu.
 ANO NE NELZE URČIT
- 3) Právnícká firma odmítne přijmout do zaměstnání nevidomou právničku s odůvodněním, že pro ni nemá odpovídající vybavení.
 ANO NE NELZE URČIT
- 4) Číšník odmítne v restauraci obsloužit Ukrajince, který zde zůstal dlužen za sklenice, které v opilosti rozbil.
 ANO NE NELZE URČIT
- 5) Na pozici trenéra hokejového družstva mládeže je požadován jako podmínka dobrý zdravotní stav.
 ANO NE NELZE URČIT
- 6) Obyvatelé lepší čtvrti ve městě XY účelově nenakupují ve večerce vlastněné vietnamským majitelem.
 ANO NE NELZE URČIT
- 7) ZŠ v XY, která se nachází v lokalitě obývané množstvím Romů, na svých internetových stránkách uvádí, že pro zápis do první třídy bude zkoumat, jak je dítě na zvládnutí první třídy připraveno. Jako znaky nepřipravenosti jsou uvedeny např. „má tendenci jednat impulzivně a bez zábrán..., neposlušnost, odmítání vyhovět...“ Škola je známá rozšířenou výukou jazyků a matematiky.
 ANO NE NELZE URČIT
- 8) Ochranka restaurace zaměřené především na gay a lesbickou klientelu odmítá vpustit heterosexuální pár.
 ANO NE NELZE URČIT
- 9) Studenti a důchodci mají slevu na MHD.
 ANO NE NELZE URČIT

► ŘEŠENÍ

- 1) Může se jednat o diskriminaci, dokonce přímou, postiženému může vzniknout újma, může takovéto jednání vnímat jako například dehonestující. Rozhodujícími faktory v tomto případě budou povaha práce a riziko možného přenosu nemoci a obecnost či konkrétnost tohoto požadavku.
- 2) Jde o opět o přímou diskriminaci, protože je přímo oslokováno jedno ze dvou pohlaví – zde by rozlišování toho, koho chce přijmout, bylo oprávněné pouze v případě, že by žena, která by se o místo ucházela, neměla schopnosti potřebné k výkonu profese. Rozhodně není ale možné paušalizovat domněnku, že žádná žena nemůže splňovat podmínky uvedené profese.
- 3) V určitých případech je možné takto postiženou osobu odmítnout, pokud by byly náklady, které by souvisely s výkonem její práce, nepřiměřené. Tento případ by sem mohl spadat. Je možné přiklonit se k názoru, že by neuspěla žaloba stěžující si na odmítnutí takového postupu. Záleželo by přitom na tom, zda by se prokázala nutnost zavedení speciálních opatření, které by s přijetím uchazečky byly spojeny.
- 4) Zde jednoznačně nejde o diskriminaci, a to ani nepřímou, protože jde o osobní negativní zkušenost s takovým hostem, lhostejno, jaké národnosti tento host je.
- 5) Je oprávněné požadovat v takovémto případě, aby měl trenér dobrou kondici, často se podílí na vedení tréninků svého mužstva (musí ho s nimi absolvovat). Soud by žalobu, stěžující si na neoprávněnost takového počínání, pravděpodobně neuznal.
- 6) Nejde o diskriminaci, nelze někoho postihovat za to, jaký obchod si vybere ke svému nákupu,

jde o osobní výběr. Spotřebitele nelze postihovat za to, jaký obchod nebo jakou službu si vybere, ani nelze pátrat po tom, co ho k jeho rozhodnutí vedlo.

- 7) Bez ohledu na to, že se škola prezentuje rozšířenou výukou jazyků je takové jednání nepřipustné – jde zde o nepřímou diskriminaci. A to přestože škola neuvedla výslovně v podmínkách, že nepřijme například Afroameričany. Ovšem svým jednáním v důsledku je diskriminující, resp. mohla by být, a už to samo o sobě je nepřipustné, ačkoli její podmínky jsou zdánlivě relevantní.
- 8) Jde o diskriminaci, dokonce přímou. Nikdo nezakazuje homosexuální menšině se družit, nicméně není pádného důvodu se domnívat, že by měla oprávnění rozhodovat o přístupu do zábavních podniků jen pro určitou skupinu lidí.
- 9) Jednoznačně nepůjde o diskriminaci, neboť jedním z důvodů, pro něž může být zdánlivě diskriminující, tj. rozlišující jednání oprávněné, je relevantní důvod, pro něž se rozlišuje. V tomto případě je splněn: jde o podporu určitých členů společnosti, u nichž se objektivně předpokládá, že jsou v sociální tísni.

Berte, prosím, uvedené odpovědi s rezervou, v konkrétním případě bude vždy záležet na rozhodnutí soudu, který musí zohlednit důkazní prostředky předložené oběma stranami sporu a další aspekty danou situací ovlivňující. Věříme, že i přes nejednoznačnost odpovědí, vám byl test prospěšný a pomohl vám na vymodelovaných situacích lépe (ne)diskriminační jednání rozpoznat.